

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U000728

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 04-03-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Земляна Світлана Василівна

2. Svitlana V. Zemliana

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0007-5109-603X

Вид дисертації: доктор філософії

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філологія

Дата захисту: 11-03-2025

Спеціальність за освітою: Середня освіта (Українська мова і література)

Місце роботи здобувача: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

III. Відомості про дисертацію

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 7669

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 17.07.01, 18.67.07

Тема дисертації:

1. Сучасні кінотранскрипції українського літературного твору: семіотичний аспект.
2. Modern film transcriptions of the Ukrainian literary work: semiotic aspect.

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена літературознавчому дослідженню семіотичних аспектів, властивих сучасним адаптаціям творів української літератури. У цій роботі досліджено специфіку інтерсеміотичного перекладу в екранізаціях українських літературних творів. Проаналізовано відмінності між вербальними та візуальними знаками, які визначають особливості семантичних змін при переході від літератури до кіно. Перший розділ присвячено теоретичним аспектам інтерсеміотичного перекладу. З'ясовано, що літературні тексти спираються на конвенційні знаки та лінгвістичні структури, тоді як кіно оперує іконічними та індексальними знаками, створюючи безпосередню візуальну репрезентацію. Як зазначає У. Еко, кіно має високий ступінь іконічності, що змінює механізми сприйняття. У розділі також розглядаються проблеми адаптації літературних наративів до кінематографічної форми, включаючи трансформацію сюжетних ліній,

персонажів та жанрових характеристик. У другому розділі розглянуто типологію екранізацій на основі класифікацій І. Раєвські, та П. Торопа. Визначено основні способи трансформації літературних жанрів у кінематографічні. Наголошується на необхідності модифікації наративних структур відповідно до специфіки кіно, що може призводити до появи нових жанрових утворень і зміщення тематичних акцентів. У третьому розділі проаналізовано екранізації «Кайдашева сім'я» І. Нечуя-Левицького, «Чорний ворон» В. Шкляра та «Фелікс Австрія» С. Андрухович. З'ясовано, що екранізація повісті «Кайдашева сім'я» зберігає ключові соціально-психологічні теми, а кінематографічні засоби дозволяють змістити акценти та глибше дослідити окремі сюжетні лінії. У екранізації роману «Чорний ворон» спрощення наративу призводить до втрати деяких семіотичних елементів. Екранізація роману «Фелікс Австрія» відображає переосмислення оригіналу, підкреслюючи адаптацію як художню трансформацію, а не буквальне відтворення. Дослідження також висвітлює вплив жанрових, семіотичних і культурних чинників на процеси адаптації, підкреслюючи їхню роль у формуванні кінематографічного дискурсу.

2. This thesis is a literary study of the semiotic aspects inherent in modern adaptations of Ukrainian literature. This work examines the specifics of intersemiotic translation in film adaptations of Ukrainian literary works. It analyses the differences between verbal and visual signs that determine the peculiarities of semantic changes in the transition from literature to cinema. The first section is devoted to theoretical aspects of intersemiotic translation. It is found that literary texts are based on conventional signs and linguistic structures, while cinema operates with iconic and indexical signs, creating a direct visual representation. According to U. Eco, cinema has a high degree of iconicity, which changes the mechanisms of perception. The chapter also discusses the problems of adapting literary narratives to the cinematic form, including the transformation of storylines, characters, and genre characteristics. The second section examines the typology of film adaptations based on the classifications of I. Rajewsky and P. Torop. The main ways of transforming literary genres into cinematic ones are identified. The author emphasises the need to modify narrative structures in accordance with the specifics of cinema, which can lead to the emergence of new genre formations and a shift in thematic emphasis. The third chapter analyses the film adaptations of *The Kaidash's Family* by I. Nechuy-Levytsky, *The Black Raven* by V. Shklyar, and *Felix Austria* by S. Andrukhovych. It has been found that the film adaptation of the novel *The Kaidash's Family* retains key socio-psychological themes, and cinematic means allow shifting the emphasis and exploring individual storylines in more depth. In the film adaptation of *The Black Raven*, the simplification of the narrative leads to the loss of some semiotic elements. The film adaptation of *The Felix Austria* reflects a reinterpretation of the original, emphasising adaptation as an artistic transformation rather than a literal reproduction. The study also highlights the influence of genre, semiotic and cultural factors on the adaptation process, emphasising their role in shaping cinematic discourse.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Земляна С. Сучасне телепрочитання роману І. Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я»: семіотичний аспект. *Питання літературознавства*. 2024. № 109. С. 92–116.
- 2. Zemliana S. Features of language in cinema and literature in the context of the film adaptation of S. Andrukhovych's novel «Felix Austria». *Transcarpathian Philological Studies*. 2024. Vol. 2, no. 34. P. 195–199.

- 3. Земляна С. Екранізація роману Сергія Жадана 'Ворошиловград': Семіозис тексту постмодерної української літератури. Синопис: текст, контекст, медіа. 2024. Т. 3, № 30. С. 148–156.
- 4. Земляна С. Принципи сюжетної та образної організації урбаністичного простору в романі Софії Андрухович «Фелікс Австрія»: текст і кінотекст. Література та історія: антропос–топос–тропос: монографія / За ред. М. Гнатюка. Львів, 2023. С. 432.
- 5. Земляна С. Своєрідність художнього вираження психологізму у творчості Василя Стефаника (українське поетичне кіно 1960 – 1970-х років). Василь Стефаник в українському та світовому соціокультурному просторі : доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф., присвяч. 150-річчю від дня народж. В. Стефаника, м. Львів, 25–26 черв. 2021 р. / ред. В. Ферштей. Львів, 2021. С. 276.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: №0118U000617, №0121U110149, №0124U002318

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гнатюк Михайло Іванович

2. Mykhailo I. Hnatiuk

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.01.06

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація: <https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=BRRms2QAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Левицька Оксана Степанівна

2. Oksana S. Levytska

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.01.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5033-4661

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 58019279700; Web of Science Researcher ID: HOC-8025-2023;
https://scholar.google.com/citations?user=_pOEwX4AAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мочернюк Наталія Дмитрівна

2. Nataliia D. Mocherniuk

Кваліфікація: д. філол. н., старший науковий співробітник, 10.01.01, 10.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2737-8690

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 58306540900; Web of Science Researcher ID: LSL-6611-2024;
<https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=IHArGekAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 03534498

Місцезнаходження: вул. Козельницька, буд. 4, Львів, 79026, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Академічний

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маценка Світлана Павлівна

2. Svitlana P. Macenka

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.01.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1373-2887

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57227744000; Web of Science Researcher ID: AAN-3050-2021;
<https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=cNeXBIgAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Татаренко Алла Леонідівна

2. Alla L. Tatarenko

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.01.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1366-9366

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57209750479;

<https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=dwkolMAAAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Галета Олена Ігорівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Галета Олена Ігорівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Жак Ольга Володимирівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна